



**Historische graven op de begraafplaats
bij de Kruiskerk te Burgum**

2018

Bijgewerkt en nader vastgesteld op 21 oktober 2024



College van Kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te Burgum

Historische graven en graven met opvallende grafbedekking

Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Inhoudsopgave

- Inleiding overzicht historische graven of graven met een opvallende grafbedekking 2018.
- Criteria voor het in stand houden van historische graven en opvallende grafbedekking, vastgesteld door College van Kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te Burgum op 19 maart 2018.
- Overzicht -A- Personen van historische betekenis als bedoeld in artikel 27, Reglement Begraafplaats Kruiskerk.
- Overzicht -B- Oorlogsslachtoffers, als bedoeld in artikel 27, Reglement Begraafplaats Kruiskerk.
- Overzicht -C- Grafmonumenten van opvallende kwaliteit als bedoeld in artikel 27, Reglement Begraafplaats Kruiskerk.

Overzicht historische graven of met een opvallende grafbedekking 2018

Inleiding:

Op basis van artikel 28 van het plaatselijk reglement voor het beheer van de kerkelijke begraafplaats bij de Kruiskerk te Burgum wordt een lijst bijgehouden van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft. Teneinde hieraan invulling te geven zijn ten behoeve van het selecteren van historische graven of grafmonumenten met historische betekenis of met een opvallende kwaliteit criteria opgesteld.

Deze criteria zijn vastgesteld door het College van Kerkrentmeesters van de protestantse gemeente te Burgum op 19 maart 2018.

Ten behoeve van de selectie zijn enige deskundigen benaderd en verzocht een onderzoek uit te voeren.

Het grafstenenonderzoek is uitgevoerd door Peter Karstkarel, architect en auteur van het boek "Dag, mijn lieve moeder", inzake de grafcultuur in Friesland.

Het onderzoek naar historische personen die op de begraafplaats begraven liggen is uitgevoerd door Observeum, museum en sterrenwacht Burgum en wel door de amateurhistorici Klaas Henstra en Siebe Siebenga.

Verder is hiernaar onderzoek gedaan door dhr. Schelte de Beer, gemeentearchivaris van de gemeente Tytsjerksteradiel en Bernard Bos, namens de protestantse gemeente van Burgum.

Van de onderzoeksresultaten zijn groslijsten opgesteld.

Aan de hand van de vastgestelde criterianotitie zijn de op de groslijsten opgenomen personen c.q. graven nader beoordeeld.

De criteria zijn onder te verdelen in :

A. Personen van historische betekenis: Codes A 1 t/m 3. (zie de criterianotitie)

B. Oorlogsslachtoffers: Code B.

C. Graven van opvallende kwaliteit : Codes C 1 t/m 4. (zie de criterianotitie)

Verder is een wegingscore gemaakt naar de betekenis van de geselecteerde personen en waarde van de grafbedekkingen met een wegingsfactor op een schaal van 1 t/m 5.

Aan de hand van de uitkomst van deze weging is besloten dat die geselecteerde personen c.q. grafbedekkingen, waarvoor op basis van de wegingscore een wegingsfactor is uitgekomen van maximaal 2, niet op het definitieve overzicht te plaatsen. Deze zijn te "licht" bevonden.

De eindscores met een wegingsfactor van 3 t/m 5 zijn nogmaals beoordeeld in nauw overleg met de gemeentearchivaris van de gemeente Tytsjerksteradiel dhr. Schelte de Beer, voor wat betreft de personen van historische betekenis en voor de grafbedekkingen met opvallende kwaliteit in overleg met dhr. Rintje Noppert, portefeuillehouder begraafplaats binnen het College van Kerkrentmeesters, en dhr. Alfred van der Land, beheerder van de begraafplaats.

Aan de hand van de in de criterianotitie onderscheiden rubrieken, zijn van de historische graven en opvallende grafbedekking drie afzonderlijke overzichten gemaakt.

Te weten:

- A. Personen van historische betekenis;
- B. Oorlogsslachtoffers
- C. Graven van opvallende kwaliteit

Deze overzichten zijn vastgesteld door het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Burgum op 19 november 2018.

Burgum, 30 november 2018

Bernard Bos
Administrateur Begraafplaats Kruiskerk

Protestantse Gemeente van Burgum

Criteria voor het in stand houden van historische graven en opvallende grafbedekking als bedoeld in Hoofdstuk 8 van het Plaatselijk reglement voor het beheer van de kerkelijke begraafplaats bij de Kruiskerk te Burgum.

Inleiding

Het selecteren van historische graven of grafmonumenten met historische betekenis of met een opvallende kwaliteit is geen eenvoudige opgave. Immers, achteraf moet aangegeven kunnen worden waarom het ene grafmonument wel en het andere niet is geselecteerd. De oplossing hiervoor is het samenstellen van criteria waaraan graven c.q. grafmonumenten dienen te voldoen om in aanmerking te komen voor plaatsing op de lijst, zoals bedoeld in artikel 28 van het Plaatselijk reglement voor het beheer van de kerkelijke begraafplaats bij de Kruiskerk te Burgum.

Opstellen criteria

Voor het samenstellen van de criteria is ondermeer gebruik gemaakt van documenten c.q. uitgaven die reeds zijn opgesteld door enkele (burgerlijke) gemeenten en het boekje begraafplaatsen als cultuurbezit, uitgegeven door de vereniging De Terebinth, de Landelijke Organisatie van begraafplaatsen en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Het plaatselijk reglement voor het beheer van de kerkelijke begraafplaats bij de Kruiskerk te Burgum onderscheidt in artikel 28 feitelijk twee belangrijke onderdelen:

1. graven waar een belangrijk persoon is begraven;
2. grafmonumenten die een opvallende kwaliteit hebben.

Voor het eerste gelden alleen biografische overwegingen. Op basis van de persoonsgegevens en de betekenis van die persoon bij leven, wordt een afweging gemaakt. Alle andere criteria hebben betrekking op grafmonumenten.

1. Graven waar een belangrijk persoon is begraven

A. Personen van historische betekenis

Om op grond van dit criterium op de lijst te kunnen worden geplaatst dienen de volgende richtlijnen:

1. De overledene moet publicaties van enig belang op zijn naam hebben of er is over hem/haar gepubliceerd, en/of
2. Het moet gaan om een overledene die bij leven openbare functies heeft bekleed die van onderscheiden betekenis waren voor de samenleving in Burgum en omstreken. Dit kan op cultureel, politiek/bestuurlijk, kerkelijk, maatschappelijk, economisch en wetenschappelijk terrein zijn. De betekenis op de vier genoemde terreinen kan op (inter)nationaal, regionaal of lokaal vlak liggen, en/of:
3. De persoon moet over een zekere lokale status beschikken, bijvoorbeeld door het uitgeoefende beroep of de bekendheid die de persoon bij leven genoot en die nu nog als zodanig wordt herinnerd.

B. Oorlogsslachtoffers

Op de kerkelijke begraafplaats bij de Kruiskerk zijn enkele oorlogsslachtoffers begraven. Hiervoor zijn geen criteria opgenomen, maar deze dienen wel te worden behouden. Om deze redenen dienen de oorlogsslachtoffers ook opgenomen te worden op de lijst van graven met een historische betekenis of grafbedekking met een opvallende kwaliteit.

C. Grafmonumenten die een opvallende kwaliteit hebben

Om op grond van dit criterium op de lijst de kunnen worden geplaatst dienen de volgende richtlijnen:

1. Het grafmonument dient in beginsel minimaal 40 jaar oud te zijn, en:
2. De waarde van het grafmonument dient uniek te zijn, en/of:
3. Het grafmonument is representatief voor een bepaald tijdsbeeld of vormgevingsperiode en/of;
4. Aan de hand van het grafmonument kan een verhaal verteld worden over Burgum en/of omliggende dorpen en de geschiedenis. Dit kan zijn vanwege bepaalde culturele en/of religieuze ontwikkelingen in het dorp zelf of een gebeurtenis waarbij één of meerdere personen een rol hebben gespeeld.

Toelichting:

1. Ouderdom grafmonument

Niet alle grafmonumenten komen zondermeer in aanmerking. Er wordt dan ook in beginsel een ouderdomsgrens aangehouden. Dit om enige afstand te creëren tussen hedendaagse grafcultuur en datgene wat van waarde is. Deze termijn wordt als voldoende ervaren om de kwaliteit van de grafcultuur op voldoende waarde te schatten. Gebleken is dat de gemiddelde belangstelling voor een graf 40 jaar bedraagt. Het aantal van 40 is een ervaringscijfer van de gemiddelde belangstelling voor een graf in Nederland.

2. Waarde grafmonument

Bij de waarde van het grafmonument kan het gaan om:

- het materiaalgebruik en hantering

Bijzondere materialen zijn met name materialen die in het algemeen niet gebruikelijk zijn voor grafmonumenten, zoals zandsteen, marmer, hout of metaal (hekwerken). De hantering gaat over de wijze waarop bijvoorbeeld het grafmonument technisch is bewerkt. Dus het gebruik van een bijzonder materiaal met een slechte afwerking zal minder snel in aanmerking komen dan een goed verwerkt materiaal. In dit geval geldt dat extra gelet moet worden op afwijkende materialen met de vraag of ze bijzonder genoeg zijn.

-Vormgeving en belettering van het monument

Een belangrijk onderdeel van de vormgeving van grafmonumenten is het soort belettering dat gebruikt wordt. Verder kunnen ook stèles met een gave vormgeving, een omranding en grafvulling met bijv. steen of grind in aanmerking komen. Ook grafmonumenten die sterk opvallen in het beeld en ankerpunten vormen in de beleving komen in aanmerking.

-Bijzonder symboliek

Symbolen op grafmonumenten zijn er in vele varianten. De palmtak en de treurwilg zijn twee van de meest voorkomende symbolen op de begraafplaatsen en verwijst naar het christelijk geloof. Zo ook ondermeer als de bijbel, als een boek des levens.

Alleen wanneer er sprake is van een uitzonderlijke vormgeving zal zo'n symbool opgenomen worden in de inventarisatie. Persoonlijke symboliek of een samenvoeging van verschillende betekenissen kan een dusdanig symbool opleveren dat er sprake is van een bijzonder symbool. Ook symbolen, gerelateerd aan de uitoefening van een beroep c.q. ambacht verdienen enige aandacht.

Sommige symbolen hebben een zwaar beladen betekenis. Door deze juist te behouden kan het symbool in de juiste context worden geplaatst. Voor dit criterium wordt gekeken naar de algemene deler, maar ook naar de uitzonderlijke symbolen.

-Graftrommels

Graftrommels zijn typerend voor een bepaalde cultuurperiode of vormgevingsperiode.

Vanwege de specifieke betekenis van de graftrommel en de relatieve zeldzaamheid is deze als specifiek onderdeel beschreven.

3. Representatief voor tijdsbeeld/vormgevingsperiode

Omdat een grafteken zeer persoonsgebonden kan zijn, is de diversiteit van graftekens groot en varieert de uitwerking tot op de dag van vandaag van heel sober tot rijk gedetailleerd. De variatie van gebruikte materialen in relatie tot specifieke materiaaleigenschappen en de daaraan gerelateerde vorm maakt ze bijzonder. Het geheel aan verschillende soorten graftekens vormt dan ook een weerslag van de grafcultuur in relatie tot de tijd waarin het grafteken tot stand is gekomen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de klassiek vormgegeven, aan de oudheid ontleende graftekens die uit gegoten ijzeren onderdelen zijn samengesteld. Voor dit criterium wordt dan ook gekeken of het grafteken op zich typerend is voor een bepaalde tijd of vormgevingsperiode en op basis hiervan in aanmerking komt.

4. Verhalend

Dit punt speelt een rol wanneer aan de hand van het grafmonument bijvoorbeeld een verhaal kan worden verteld over Burgum en/of omstreken en de geschiedenis. Dit kan zijn vanwege een bepaalde culturele of religieuze ontwikkeling in Burgum of een gebeurtenis waarbij één of meerdere personen een rol hebben gespeeld. De gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog vormen vanzelfsprekend een eigen karakter om deze op te nemen in de inventarisatie. Deze is afzonderlijk geïnventariseerd.

Juridisch relevante zaken

Ook andere artikelen zijn van belang. Artikel 22 van het Reglement geeft aan dat een grafbedekking verwijderd kan worden na het verstrijken van de graftermijn. Ook artikel 24, lid 5 van het Reglement biedt deze mogelijkheid met inachtneming van het 6e lid.

Grafmonumenten op graven waarop geen rechten meer rusten

Uitgangspunt moet zijn dat wanneer afstand gedaan wordt van een graf, dan wel indien het grafrecht vervalt indien niet voldaan is aan betaling van verschuldigde rechten als bedoeld in artikel 24, lid 5, het grafmonument eerst getoetst moet worden aan de vastgelegde criteria. Hierna kan besloten worden het grafmonument te plaatsen op de lijst van te behouden grafmonumenten dan wel te verwijderen. Het fotograferen van al deze grafmonumenten is zonder meer aan te raden.

De te behouden grafmonumenten zouden mogelijk geplaatst kunnen worden in een in een afzonderlijk te richten gedenktuin maar dit is uit historisch oogpunt af te raden. Tenzij een groter aangesloten gebied voor ruiming in aanmerking komt. Dan is verplaatsing verdedigbaar.

Conclusies en aanbevelingen

Toetsing van graven en grafmonumenten aan de geschetste criteria blijft altijd arbitrair. Belangrijk hierbij is een goed onderbouwde argumentatie waaruit de noodzaak blijkt voor opneming op de lijst van waardevolle graven en grafmonumenten. Er zullen altijd verhalen te vertellen blijven dat iedere persoon met zich meedraagt.

Het is aan te bevelen om direct betrokken organisaties c.q. deskundigen te benaderen met de vraag of zij potentiële graven en grafmonumenten kunnen aandragen waarvan zij constateren, op basis van de aangedragen argumentatie en criteria, dat deze opvallen vanwege hun uiterlijk, materiaal of anderszins. Ook kan worden gevraagd graven aan te dragen van bekende en andere betekenisvolle personen die begraven zijn.

Op basis hiervan kan een groslijst worden samengesteld.

Op basis van deze groslijst wordt na een tweede toets, uit te voeren door enkele aan te wijzen deskundigen, onder verantwoordelijkheid van het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente in Burgum de definitieve lijst samengesteld.

Te benaderen organisaties:

Gemeente Tytsjerksteradiel

Vereniging Dorpsbelangen Burgum

Observeum, museum en sterrenwacht Burgum

Peter Karstkarel - architect, kunsthistoricus, auteur

Aldus vastgesteld door het College van Kerkrentmeesters van de protestantse gemeente Burgum op 19 maart 2018.
Nader vastgesteld op 21 oktober 2024 als gevolg van uitbreiding .

Overzicht van historische graven en opvallende grafbedekking

als bedoeld in art 27, Reglement Begraafplaats Kruiskerk

A. Personen van historische betekenis

Vastgesteld door het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Burgum op 19 november 2018.

Grafnummer	A-C-014			
Naam overledene	Sake van der Ploeg			
Datum begraaving c.q. overlijdensdatum	23-06-1985			
Criterium	Oudburgemeester Oude Pekela, lid 1e en 2e Kamer, stakingsleider, vakbondsbestuurder			
	A-2, A-3		Wegingsfact.	3
Foto 7611				



rafnummer	A-006-22-			
Naam overledene	Tjalling Haijes Haisma			
Datum begraaving c.q. overlijdensdatum	25-09-1942			
Criterium	Bestuurder maatschappelijke verenigingen. Oprichter Cichoreifabriek aan de Burgumerdaam. Medeoprichter van de Nutskleuterschool. Raadslid 1885-1897. Straat naar vernoemd.			
	A-2, A-3		Wegingsfact.	3
Foto 7256				



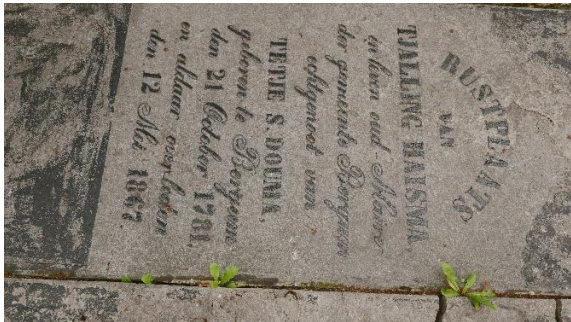
Grafnummer	A-013-06			
Naam overledene	Jan Pieter Haisma			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	02-02-2006			
Criterium	Grondlegger biologische landbouw, landbouwecoloog, voorloper en pionier in de beweging voor biologisch-dynamische landbouw; keerde zich in dat verband vooral tegen het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de landbouw. auteur.			
	A-1, A-3		Wegingsfact.	3
Foto 7635				



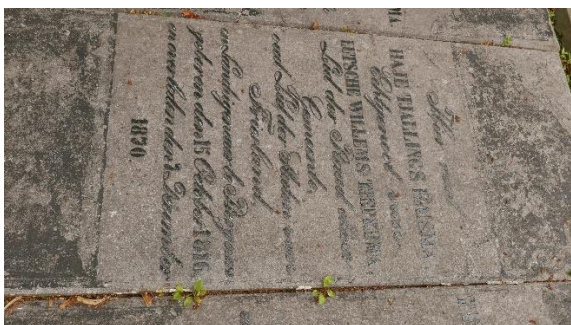
Grafnummer	A-015-12			
Naam overledene	Hendrik Annes Bosgra			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	01-09-1913			
Criterium	Met broer Gerrit Annes Bosgra naamgever van boomkwekerij De Iephof. Deze firmanaam is in 1900 gekozen toen het oude bedrijf werd gesplitst en één van de drie erfgenamen voor zichzelf begon. De nazaten van Gerrit Annes hebben het bedrijf voortgezet en daarna zijn er al 9 generaties Bosgra's actief in dezelfde boomkwekerij geweest. De boomkwekerijen zijn van groot economisch belang geweest in de gemeente Tytsjerksteradiel. Als erkenning zijn hiervoor enige straten vernoemd. de Kwekersstrjitte, Freerk Bosgraafstrjitte en Túnkersstrjitte. Ook zijn veel publicaties verschenen over de familie Bosgra			
	A-1, A-3		Wegingsfact.	3
Foto 7648				



Grafnummer	A-020-03			
Naam overledene	Tjalling Hajes Haisma (gehuwd met Tetje J. Douma)			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	16-05-1867			
Criterium	Geboren in 1781 . In 1812 benoemd als Commissaris Repartiteur (zetter) m.b.t. de directe belastingen. In 1815 behoorde hij tot de meest aanzienlijke en goeude personen in de gemeente "Bergum". In 1816 benoemd als lid van de Grietenijraad. Raadslid en wethouder in de periode 1825-1849. Tevens vervanger van de grietman, onder meer in april 1836 en augustus 1839. Het graf van Tjalling H. en zijn vrouw behoren tot de oudste zerken op de begraafplaats (
	A-1, A-3		Wegingsfact.	3 Restauratie?
Foto P1010541				



Grafnummer	A-020-05			
Naam overledene	Haje Tjallings Haisma (gehuwd met Lutsche Willems Tjepkema)			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	12-12-1870			
Criterium	Zoon van Tjalling H. Haisma . Eigenaar van De Pleats in Bergum. 20 jaar raadslid. Tevens statenlid. Ook was hij voorzitter van het armbestuur in Bergum. Benoemd in 1846 tot 2e luitenant van de rustende schutterij. Na zijn dood is de Pleats met de landerijen onder de 8 kinderen verdeeld. De graven van Haje en diens vrouw behoren tot de oudste zerken op de begraafplaats.			
	A-1, A-3		Wegingsfact.	3 Restauratie?
Foto)1010540				



Grafnummer	A-021-02			
Naam overledene	Gerrit Annes Bosgra			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	04-09-1915			
Criterium	Met broer Hendrik Annes Bosgra naamgever van kwekerij De Iephof. Deze firma naam is in 1900 gekozen toen het oude bedrijf werd gesplitst en één van de drie erfgenamen voor zichzelf begon. De nazaten van Gerrit Annes hebben het bedrijf voortgezet en daarna zijn er al 9 generaties Bosgra's actief in dezelfde boomkwekerij geweest.			
	De boomkwekerijen zijn van groot economisch belang geweest in de gemeente Tytsjerksteradiel. Als erkenning zijn hiervoor enige straten vernoemd. de Kwekersstrjitte, Freerk Bosgraafstrjitte en Túnkersstrjitte. Ook zijn veel publicaties verschenen over de familie Bosgra.			
Foto 7450	A-1, A-3		Wegingsfact.	3



Grafnummer	A-025-04			
Naam overledene	Tsjibbe Gearts van der Meulen			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	18-03-1906			
Criterium	Fries volksschrijver, dichter, boekhandelaar, redacteur en uitgever van de Bergumer Courant, en klokkenmaker; straat naar hem genoemd.			
	A-1,A-2, A-3		Wegingsfact.	4 Hist.Monum.
Foto 7729				



Grafnummer	A-026-19			
Naam overledene	Johannes Falkena			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	06-04-1937			
Criterium	Oud secretaris gem. Tietjerksteradeel, diverse bestuursfuncties in de regio. Ontwerper nieuw registratuurstelsel inzake ordening van archiefstukken. Straat naar vernoemd.			
	A-2		Wegingsfact.	3
Foto 7751	Hist.monum.			



Grafnummer	A-033-52			
Naam overledene	Ds. J. Kooi			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	17-12-1925			
Criterium	Predikant van Gereformeerde Kerk van Bergum van 1884 tot 1918. 34 jaar de kerkelijke gemeente als predikant gediend. Vernoeming plein naar deze persoon.			
	A-2		Wegingsfact.	3
Foto 9695	Hist.monum.			



Grafnummer	A-034-28		
Naam overledene	Popke Jans Siebma		
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	10-02-1926		
Criterium	Zilversmid in Bergum; van zijn werk worden nog steeds zilveren kunstvoorwerpen via veilinghuizen verkocht. Zijn naam komt in verschillende publicaties voor.		
	A-1, A-2		Wegingsfact. 3
Foto 7298			



Grafnummer	A-035-02		
Naam overledene	Jan Rinzes Douma		
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	20-02-1951		
Criterium	In 1906 gevestigd als zaadhandelaar; grondlegger fa. Douma zaadhandel		
	A-1		Wegingsfact. 3
7626			



Grafnummer	A-035-02			
Naam overledene	Lodewijk Hendrik Frederik Douma			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	22-09-1994			
Criterium	Auteur boek toponiemen (namenkunde) Burgum			
	2e begaving in dezelfde graf			
7626	A-1		Wegingsfact.	3



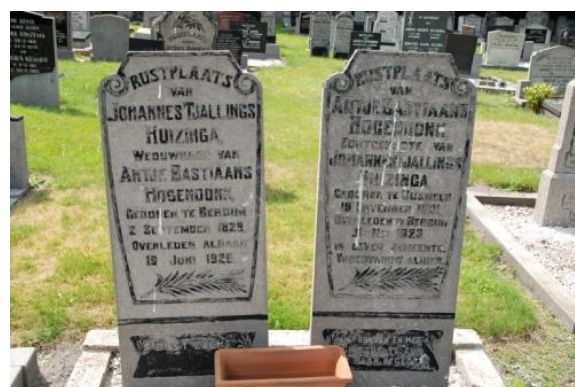
Grafnummer	A-037-61			
Naam overledene	Jan Durks de Vries			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	12-02-1931			
Criterium	Veel jaren hoofd van de Chr.nationale school, op vele terreinen maatschappelijk actief, schoolopziener, Straat naar vernoemd			
	A-2,A-3		Wegingsfact.	3
Foto 7066				



Grafnummer	B-062-04			
Naam overledene	Jan Steegstra			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	01-02-1992			
Criterium	Typograaf, eigenaar drukkerij. Drukker van het illegale nieuwsblad " Vrij Nederland" van 1943 tot 1945. Ook verzorging van andere illegale krantjes in de oorlog.			
	A-1, A-3		Wegingsfact.	3
Foto 3002				



Grafnummer	B-068-06			
Naam overledene	Antje Bastiaans Hogendonk			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	31-05-1923			
Criterium	Tot op hoge leeftijd vroedvrouw. Voor Burgum van grote maatschappelijke betekenis. Er is over Antje Hogendonk en echtgenoot Huizinga gepubliceerd.			
	A-2,A-3		Wegingsfact.	3
Foto 2908				



Grafnummer	B-069-14			
Naam overledene	Frederik Willem Steenhuisen			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	16-01-1953			
Criterium	Burgemeester gemeente Tietjerksteradeel van 1920 tot 1943. In mei 1943 ontslagen en vervangen door een NSB burgemeester. Op 9 mei 1945 opnieuw burgemeester tot 1948. Straat naar vernoemd.			
	A-2,A-3		Wegingsfact.	4
Foto 2897				



Grafnummer	B-070-15			
Naam overledene	Johann Oser			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	17-08-1942			
Criterium	Van kerkelijk belang. dubbel monument. Beide van Duitse nationaliteit en Rooms Katholiek. Beschikbaarstelling van hun boerderij aan de Noordersingel 2 t.b.v. de R.K. parochie in de jaren veertig. In 1947 werd de verbouw van de schuur van Oser-Blom tot R.K. kapel geweigerd door de burgerlijke gemeente. Waarschijnlijk omdat de boerderij te dicht bij de Geref. Kerk stond. Ook van Geref.Kerk grote bezwaren hiertegen. Vervolgens is de kerk aan de Hillamaweg tot stand gekomen.			
	A-2,A-3		Wegingsfact.	3
Foto 2868				



rafnummer	B-070-16		
Naam overledene	Berber Blom		
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	13-02-1987		
Criterium	Van kerkelijk belang. dubbel monument. Beide van Duitse nationaliteit en Rooms Katholiek. Beschikbaarstelling van hun boerderij aan de Noordersingel 2 t.b.v. de R.K. parochie in de jaren veertig. In 1947 werd de verbouw van de schuur van Oser-Blom tot R.K. kapel geweigerd door de burgerlijke gemeente. Waarschijnlijk omdat de boerderij te dicht bij de Geref. Kerk stond. Ook van Geref.Kerk grote bezwaren hiertegen. Vervolgens is de kerk aan de Hillamaweg tot stand gekomen.		
	A-2, A-3		Wegingsfact. 3
Foto 7610			



Grafnummer	B-094-10		
Naam overledene	Klaaske (Klaske) Douma		
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	27-12-1985		
Criterium	Verzetsvrouw, verantwoordelijk voor geheime boodschappen binnen het friese spionagenetwerk. Opgepakt en opgesloten in gevangenis Blokhuispoort in Leeuwarden. Door beroemde overval op 8 december 1944 door friese K.P.ers bevrijd. In Burgum straat naar haar vernoemd		
			Wegingsfact. 4
Foto cloud PGB			



Grafnummer	C-095-01			
Naam overledene	Gerrit Kingma			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	16-08-1996			
Criterium	Sergeant-machinist en zeemilicien, onderscheiden wegens dapperheid Oostende en bij de evacuatie in Duinkerken in 1940. Drager Bronzen Leeuw en Bronzen Kruis.			
	A-3		Wegingsfact.	3
Foto 1890				



Grafnummer	C-095-16			
Naam overledene	Hendrik Bulthuis			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	03-01-1949			
Criterium	Kapper, bouwer van door hem ontworpen zwaardzeilboot/BM-er of Bergumermeer volgens lattenbouwmethode. Ook ontwerper van Bulthuisjol. Straat naar hem genoemd. Ook een standbeeld van hem bij de jachthaven.			
	A-1, A-3		Wegingsfact.	4
Foto 1898	Hist.monum.			



Grafnummer	C-096-12			
Naam overledene	Berend Bieleveld			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	05-03-1980			
Criterium	Gemeentesecretaris 1923-1943, 1945-1948, Lid Stichtingsraad Nieuw Toutenburg Noordbergum, Bestuurslid Frysk Orkest, Secr.Penningm bestuur Rust- en Verzorgingshuizen Tietjerksteradeel 1953-1968, secretaris Verpleegtehuis Hillama State, Regentschap St. Op Toutenburg			
	A-2,		Wegingsfact.	3
Foto 1904				



Grafnummer	C-096-13			
Naam overledene	Janna van der Meij, echtgenote van G.W. Navis			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	03-11-1979			
Criterium	Echtgenote van G.W. Navis. Gerrit Willem Navis is gearresteerd in Putten en overleden in Neuengamme in Duitsland op 16-12-1944. Hij was oprichter en leider van het verzet in Tietjerksteradeel in de bezettingstijd. Naar hem is een straat vernoemd. Hiermee wordt het gehele verzet geëerd. Aangezien van Navis zelf geen aanwijsbaar graf is, is het graf van zijn vrouw met verwijzing naar Navis van belang.			
	A-2		Wegingsfact.	4 Hist.monum.
Foto 1905				



afnummer	C-096-15			
Naam overledene	Bontje Jans Hornstra			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	21-03-1970			
Criterium	Bekende huisarts, bestuurder div. maatschappelijke instellingen, Straat naar vernoemd			
	A-2, A-3		Wegingsfact.	3
Foto 1906				



Grafnummer	C-102-20			
Naam overledene	Hendrik Deinum			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	06-01-1973			
Criterium	Melkventer, verzetsheld 1940-1945, na de oorlog afgestudeerd in Delft. In 1949 onderscheiden met de bronzen leeuw.			
	A-3		Wegingsfact.	4
Foto 2009				



Grafnummer	C-106-14			
Naam overledene	Ds. Ate Sybrandy			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	10-03-1979			
Criterium	Predikant Geref. Kerk in de periode 1947-1974. Dienstverband van ruim 26 jaar.			
	A-2		Wegingsfact.	3
Foto 2071				



Grafnummer	D-120-13			
Naam overledene	Douwe Taeke Engelbertus van der Ploeg			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	25-09-2006			
Criterium	Florist, schrijver vakboeken over de natuur, onderwijzer, later leraar biologie.			
	A-1,A-2		Wegingsfact.	3
Foto 2265				



Overzicht van historische graven en opvallende grafbedekking

als bedoeld in art 27, Reglement Begraafplaats Kruiskerk

B. Oorlogslachtoffers

Vastgesteld door het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Burgum op 19 november 2018.

1. Nationale oorlogsgraven:



A-016-08 Andries G. Wagenaar, overleden 11-03-1945, 20 jr.

overgeplaatst naar erebegraafplaats Loenen 2019

Grafnummer	B-077-13			
Naam overledene	Gerlof van der Ploeg			
Datum begraaving c.q. overlijdensdatum	19-01-1945			
Criterionum	32 jaar; na razzia opgepakt en overgebracht naar gevangenis Blokhuispoort in Leeuwarden, aldaar overleden.			
	B		Wegingsfact.	4
Foto	cloud PGB			

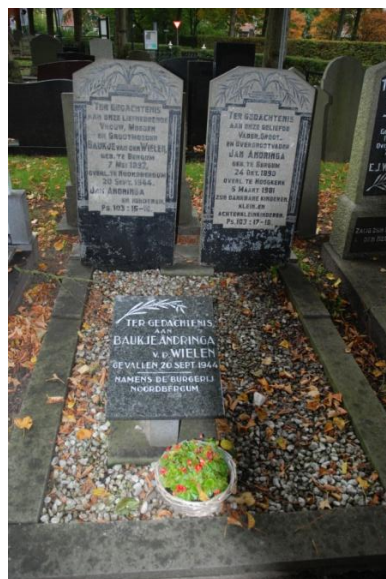


Grafnummer	Naam overledene	Begraven op
C-107-01	C.V. Matheson Pilot Royal Air Force	09-09-1941 Britse Gemenebest
C-107-02	G. Carman Operator Royal Air Force	09-09-1941 Britse Gemenebest
C-107-03	F.B. Thorpe Pilot Royal Air Force	09-09-1941 Britse Gemenebest
C-107-04	D.V. Logan Sergeant Royal Air Force	09-09-1941 Britse Gemenebest
C-107-05	C.J. Storer Sergeant Royal Air Force	09-09-1941 Britse Gemenebest
criterium	<p>Op 7 september 1941 om 20.37 vertrok vanaf de vliegbasis <u>RAF Middleton-St-George</u>, de Whitley Z6881 RAF No. 78 Squadron met als missie: een bombardement op een Chemische fabriek in Hùls in Duitsland, niet ver van de Nederlandse grens ter hoogte van Venlo. Het toestel werd boven Friesland neergeschoten door de Duitse nachtjager Oblt. Helmut Lent, 4./NJG1 en stortte om 1.25 neer in Bergum. Alle bemanningsleden kwamen om het leven in de crash, ze liggen allen begraven op deze begraafplaats.</p>	
	B	Wegingsfact. 4
Foto 7627		



2. Particuliere oorlogsgraven

Grafnummer	A-37-60				
Naam overledene	Baukje van der Wielen				
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	23-09-1944				
Criterium	52 jaar; burgerslachtoffer door een vliegtuigbeschieting te Noardburgum.				
	B			Wegingsfact.	4
Foto 7738 fam.graf					



Grafnummer	A-46-E			
Naam overledene	Jantje Kuipers			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	28-04-1945			
Criterium	8 jaar; gedood door kogelvuur uit geallieerde vliegtuigen te Burgum			
	B		Wegingsfact.	4
Foto 9720				



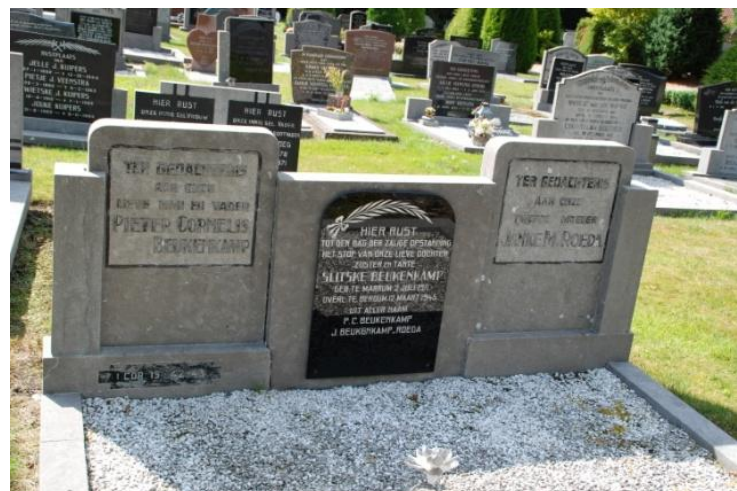
Grafnummer	B-069-13			
Naam overledene	Simon Lambertus Steenhuisen			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	30-09-1941			
Criterium	25 jaar; burgerslachtoffer ten gevolge van bombardement te Groningen			
	B		Wegingsfact.	4
Foto 2896				



Grafnummer	B-075-13			
Naam overledene	Hedzer Hooijenga			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	31-07-1944			
Criterium	23 jaar; na arrestatie op de vlucht geschoten te Burgum			
	B		Wegingsfact.	4
Foto 2795 fam.graf				



Grafnummer	B-078-14			
Naam overledene	Sijtske Beukenkamp			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	12-03-1945/16-03-1954			
Criterium	33 jaar; overleden door de gevolgen van een beschieting te Burgum			
	B		Wegingsfact.	4
Foto 2749				



Graven van overledenen die betrokken waren bij de 2^e wereldoorlog

Grafnummer	B-094-10 (zie ook onder A, personen van historische betekenis)			
Naam overledene	Klaaske (Klaske) Douma			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	27-12-1985			
Criterium	Verzetsvrouw, verantwoordelijk voor geheime boodschappen binnen het friese spionagenetwerk. Opgepakt en opgesloten in gevangenis Blokhuispoort in Leeuwarden. Door beroemde overval op 8 december 1944 door friese K.P.ers bevrijd. In Burgum straat naar haar vernoemd			
			Wegingsfact.	4



Grafnummer	C-096-13 (zie ook onder A, personen van historische betekenis)			
Naam overledene	Janna van der Meij, echtgenote van G.W. Navis			
Datum begraafing c.q. overlijdensdatum	03-11-1979			
Criterium	Echtgenote van G.W. Navis. Gerrit Willem Navis is gearresteerd in Putten en overleden in Neuengamme in Duitsland op 16-12-1944. Hij was oprichter en leider van het verzet in Tietjerksteradeel in de bezettingstijd. Naar hem is een straat vernoemd. Hiermee wordt het gehele verzet geëerd. Aangezien van Navis zelf geen aanwijsbaar graf is, is het graf van zijn vrouw met verwijzing naar Navis van belang.			
	A-2		Wegingsfact.	4
Foto 1905	Hist.monum.			



Grafnummer	B-071-22 (zie ook onder C, grafmonumenten opvallende kwaliteit)			
Naam overledene	Paul Kaufmann			
Overlijdensdatum	07-10-1943			
Criterium	ontwerp, stijl, Als jood ondergedoken in Burgum; op onderduikadres overleden; Gedenksteen mede als symbool voor alle joodse onderduikers die in Burgum verbleven en in bredere zin als herdenking van alle joodse Oorlogsslachtoffers die omgekomen zijn. Friestalige "stroffelstienen" geplaatst bij het onderduikadres Burg. Both.Lohmanlaan 1 Burgum.			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto	cloud PGB			



Overzicht van historische graven en opvallende grafbedekking

als bedoeld in art 27, Reglement Begraafplaats Kruiskerk

C. Grafmonumenten die een opvallende kwaliteit hebben

Vastgesteld door het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Burgum op 19 november 2018.

Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-A-10			
Naam overledene	Jan Martens Dijk			
Overlijdensdatum	01-08-1906			
Criterium	Ouderdom steen			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 7568				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-D-03/04			
Naam overledene	Jitske W. Terpstra en Daniel W. de Hoop			
Overlijdensdatum	18-04-1927			
Criterium	Stijl			
	C-1,2		Wegingsfact.	3
Foto 7621				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-D-05			
Naam overledene	Dieuwke P. van Dijk			
Overlijdensdatum	10-04-1886			
Criterium	Ouderdom steen			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 7624				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-006-25			
Naam overledene	Sipke R. Algera			
Overlijdensdatum	19-01-1884			
Criterium	Ouderdom steen			
	C-1,2		Wegingsfact.	3
Foto DSC 7726				

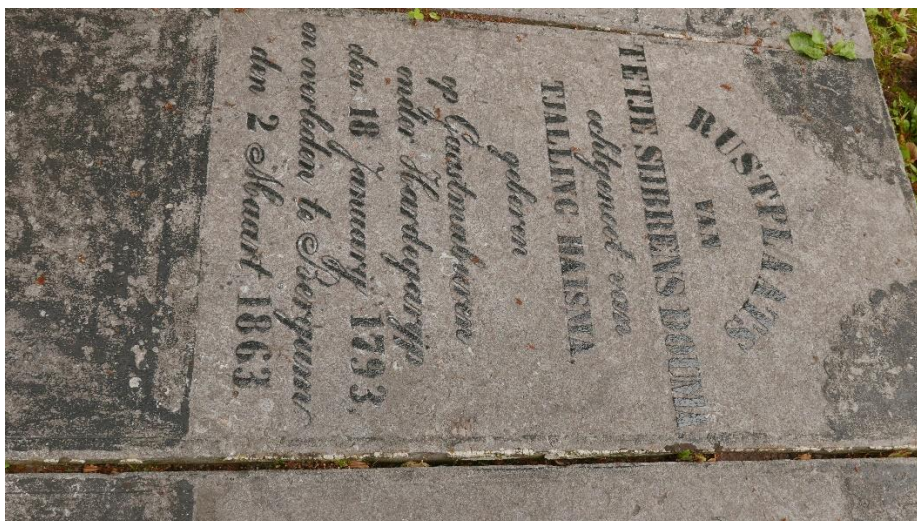


Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-010-10			
Naam overledene	Maaïke Wiebes van der Meulen			
Overlijdensdatum	16-10-1863			
Criterium	Ouderdom steen- één na oudste steen op begraafplaats			
	C-1,2		Wegingsfact.	4
Foto DSC 7725				



Grafnummer	A-020-04			
Naam overledene	Tetje Sijbrens Douma ,echtgenote van Tjalling Hajes Haisma			
Overlijdensdatum	2 maart 1863			
Criterium	Ouderdom steen- oudste steen op begraafplaats			
	C-1,2		Wegingsfact.	4
Foto P1010514				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-025-02				
Naam overledene	Tsjibbe Gearts van der Meulen				
Overlijdensdatum	16-03-1906				
Criterium	Spiegelgrafmonument, Volksschrijver, dichter				
	C-1,2,4		Wegingsfact.	4	Hist.persoon
Foto 7729					



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-026-06				
Naam overledene	Bouwe de Jong				
Overlijdensdatum	08-01-1962				
Criterium	Bij treinongeluk in Harmelen, tekst zeldzame vermelding				
	C-1, 4		Wegingsfact.	3	
Foto 7744					



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-026-19 en 18			
Naam overledene	Johannes Falkena en Janke Faber			
Overlijdensdatum	06.04.1937 / 18.09.1933			
Criterium	Oud gemeentesecretaris en echtgenote, hardsteen,			
	C-1,2,,4,		Wegingsfact.	3
Foto 7751				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-030-20			
Naam overledene	O.I. van der Veen			
Overlijdensdatum	29-08-1873			
Criterium	Leraar wis- en scheepvaartkunde; bijzonder symboliek			
	C-1,2		Wegingsfact.	3
Foto 9633				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-032-11/12			
Naam overledene	Saapke Jippes Zijlstra en Jippe Douwes Zijlstra			
Overlijdensdatum	23-05-1923 / 21-01-1895			
Criterium	Stijl en ouderdom steen			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 9656				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-033-09			
Naam overledene	Oeds Jans de Vries			
Overlijdensdatum	29.02-1904			
Criterium	Prachtige friese teksten			
	C-1,2,4		Wegingsfact.	3
Foto 9669				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-033-51				
Naam overledene	Ds. J. Kooi				
Overlijdensdatum	01-01-1926				
Criterium	Stijl, verschillende materialen				
	C-1,2,4		Wegingsfact.	3	Hist.pers.
Foto 9695					



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-034-41				
Naam overledene	Gjalt Hoekstra				
Overlijdensdatum	05-11-1947				
Criterium	Stijl en functionaliteit, strijder voor huisschilders, reliëf met zon en uil. In de rondbogige gedeelte staat " In dankbare herinnering aan de strijder voor de schilders".				
	C-1,2		Wegingsfact.	3	
Foto 7027					



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	A-036-58			
Naam overledene	Jan Abrahams van der Werf			
Overlijdensdatum	19-06-1927			
Criterium	Stijl, verwijzing naar werf, afstamming uit dynastie friese scheepsbouwers			
	C-1,2,4		Wegingsfact.	3
Foto 7363				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	B-055-01			
Naam overledene	Douwe Sapes Douma			
Overlijdensdatum	05-08-1917			
Criterium	Stijl en ouderdom steen			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 3100				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	B-055-02			
Naam overledene	Sijmen Sapes Douma			
Overlijdensdatum	26-05-1928			
Criterium	Stijl en ouderdom steen			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 3101				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	B-055-03			
Naam overledene	Foeke Sapes Douma			
Overlijdensdatum	01-05-1933			
Criterium	Stijl en ouderdom steen			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 3102				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	B-055-09			
Naam overledene	Engelina Fredriks			
Overlijdensdatum	11-03-1974, 2 dagen oud			
Criterium	R.I.P en RK graf, ontwerp, stijl			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto 3107				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	B-071-22			
Naam overledene	Paul Kaufmann			
Overlijdensdatum	07-10-1943			
Criterium	ontwerp, stijl, Als jood ondergedoken in Burgum; op onderduikadres overleden; Gedenksteen mede als symbool voor alle joodse onderduikers die in Burgum verbleven en in bredere zin als herdenking van alle joodse Oorlogsslachtoffers die omgekomen zijn. Friestalige "stroffelstienen" geplaatst bij het onderduikadres Burg. Lohmanlaan 1 Burgum.			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto cloud PGB				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	B-080-13			
Naam overledene	Max Wills Richard Winsker			
Overlijdensdatum	04-09-1938			
Criterium	Stijl , materiaal			
	C-1,2,3		Wegingsfact.	3
Foto DSC2713				



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	C-095-16			
Naam overledene	Hindrik Bulthuis			
Overlijdensdatum	31-12-1948			
Criterium	Beroemdheid en stijl, reliëf met een BM-er, een zwaardzeilboot, symboliek			
	C-1,2,4		Wegingsfact.	4
Foto 1898	Hist.pers			



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	C-096-13				
Naam overledene	Janna van der Meij, wed van G.W. Navis				
Overlijdensdatum	30-10-1979				
Criterium	Verwijzing naar echtgenoot, bekend verzetsstrijder, stijl, verwerking				
	C-2,4		Wegingsfact.	3	Hist.pers.
Foto 1905					



Grafmonumenten Begraafplaats Kruiskerk Burgum

Grafnummer	C-107-01 tm 06				
Naam overledene	Zie lijst historische personen-nationaal oorlogsgraf				
Overlijdensdatum	idem				
Criterium	Oorlogsmonument; mooie opstelling;stijl				
	C-1,2,3,4		Wegingsfact.	5	Hist.personen
Foto 6725					

